

Ayrımcı Tutum ve Davranışlarda Ahlaki Temeller Kuramının Rolü

Özet

Ayrımcı yargı ve tutumları yordamada ahlaki temeller kuramının rolüne odaklanan bir araştırma yürütüyoruz. Bu araştırma dahilinde, Ahlaki Temeller Kuramının tutum ve davranışları yordama gücünün Türkiye’den bir örneklemede test etmeyi, Ahlaki Temeller Kuramının tutum ve davranışları yordama gücüne dair kanıtlar bulunursa, bu ilişkinin ceza ve yaptırıma dair yargılarda ayrımcılığa yol açıp açmayacağı ihtimalini irdelemeyi, Ahlaki temellerin öncelenmesinin farklı ahlaki temel ile ilişkilendirilen sosyal gruplara yönelik tutumları yordama gücünü bulmayı ve Ahlaki temeli ihlal ettiği düşünülen gruplara yönelik davranışların, kişinin öncelediği ahlaki temele göre değişip değişmediği (cezai yaptırım kararları aracılığıyla) test etmeyi amaçlıyoruz.

Proje Hakkında

Ahlaki temeller kuramında insanların ahlaki beş temel üzerine inşa ettiği iddia edilmiştir.

Bu temeller, zarar/bakım, adalet/eşitlik, iç-

grup/sadakat, otorite/saygı ve saflık/kutsallık temelleridir. Belli ahlaki temellerin, belli kişisel özellikleri yordadığı;

belli ahlaki temeli ihlal eden/ettiği düşünülen bir eden bir gruba yönelik tutumların söz konusu ahlaki temeli önceleyen kişiler tarafından daha olumsuz olduğu bulgulanmıştır. Dolayısıyla bazı grupların toplumda daha olumsuz tutumlarla karşı karşıya kalmasının arkasında bu grupların belli ahlaki temelleri ihlal ettiği algısı olma ihtimali düşünülerek bu çalışmada ahlaki temeller kuramının ayrımcı tutum ve yargıları yordamada ki rolü araştırılacaktır.

Projenin Amacı

- Hangi sosyal grupların hangi ahlaki temelle ilişkili algılandığının belirlenmesi.
- Ahlaki temellerin öncelenmesinin farklı ahlaki temel ile ilişkilendirilen sosyal gruplara yönelik tutumları yordama gücünün belirlenmesi
- Ahlaki temeli ihlal ettiği düşünülen gruplara yönelik yargıların, kişinin öncelediği ahlaki temele göre değişip değişmediğinin ölçülmesi
- Ahlaki temeli ihlal ettiği düşünülen gruptan birinin gerçekten ahlaki bir ihlal gerçekleştirdiği durumda, bu kişiye yönelik cezai yaptırımların, ahlaki temele göre değişip değişmediğinin ölçülmesi

Proje Nasıl Yürütülecek?

Ahlaki temeller kuramı ile ayrımcı tutum ve davranışlar arasındaki ilişkiye incelenirken, kişilerin hangi ahlaki temelleri öncelediği, bu öncelenen temellerin ayrımcı tutumlarla olan ilişkisi ve ahlaki ihlal durumunda öncelenen ahlaki temellerin cezai yaptırım kararlarını yordama gücüne dair çıkarımlar yapmaya çalışılacaktır.

Her adım için farklı bir veri toplama süreci gerçekleştirilecektir. Bazı adımlarda Türkiye’de yaşayan yetişkinler ile çevrimiçi veri toplanması hedeflenmektedir. Çalışmaya katılmak isterseniz sayfamızdaki linke tıklayabilirsiniz.

Projenin Deęeri

Ahlaki Temeller Kuramının geğerlilik güvenirliği oldukça yüksek bulunmuştur ancak ahlaki temeller kuramı kullanılarak ayrımcılığı yordamaya dair çok fazla çalışma yoktur, hatta Türkiye’de hiç ölçülmemiş bir ilişkidir. Dolayısıyla bu ilişkinin Türkiye rnekleminde ilk kez test edilmesi çıkacak olan sonuca yönelik merak ve önem teşkil etmektedir. Bununla birlikte, bu fenomeni Türkiye rnekleminde test etmek bu kuramın geğerliliğine dair olumlu veya olumsuz kanıtlar sunacaktır. Proje sonuçlarının hem bilimsel literatür için hem de ahlak odaklı çalışan sosyal psikologlar için önemli bir kaynak olacağı düşünülmektedir.

Proje Desteęi

Altınbař Üniversitesi
Psikoloji Uygulama ve
Araştırma Merkezi

Proje Desteęi

Bu araştırma Altınbaş Üniversitesi Bilimsel
Araştırma Projeleri (BAP) tarafından
desteklenmektedir

Proje bütçesi
30.000 TL

Proje kodu
PB2021-IISBF-4

Proje Ekibi

Proje yürütücüsü:

Dr. Öęr. Üyesi Büřra Alparılan

Araştırmacılar:

İlayda Engin